

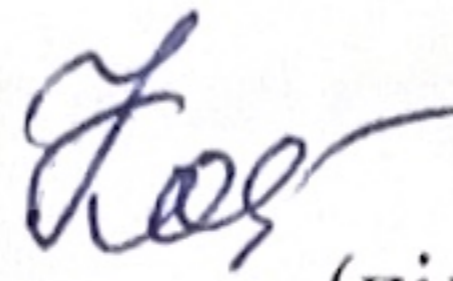
Робоча програма „**Основи методики викладання української мови як іноземної**” для студентів спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.01 Українська мова та література, освітньо-професійна програма «Українська мова та література, українська мова як іноземна». Львів, 2025. ___ 16 с. ___

Розробник – кандидат філологічних наук, доцент Мацюк З.О.

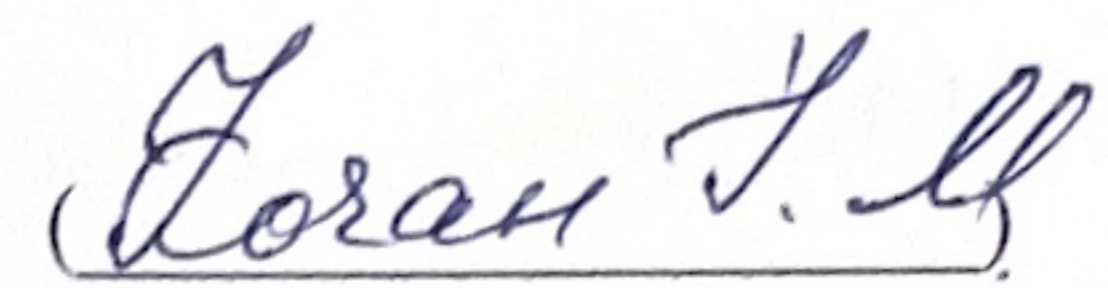
Робоча програма розглянута на засіданні кафедри українського прикладного мовознавства.

Протокол № 1 від “29” серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

“1” 29.08 2025 р.

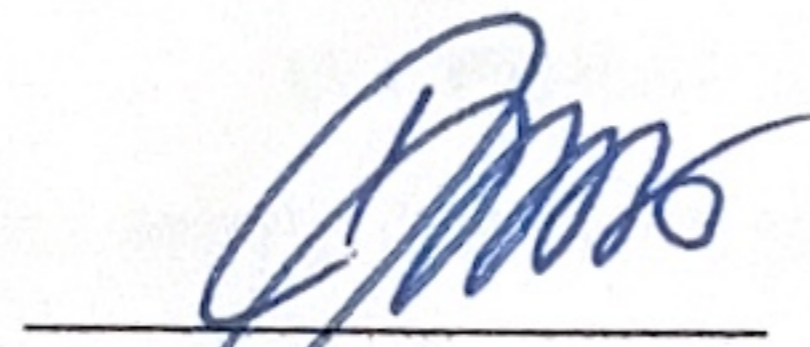

(прізвище та ініціали)

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол № 21 від “25” серпня 2025 р.

“29” 08 2025 р.

Голова

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <hr/> 03 Гуманітарні науки	За вибором	
Модулів – 3	Спеціальність <hr/> 035 Філологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3	Спеціалізація <hr/> 035.01 Українська мова та література	2-й	
Курсова робота –		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 1,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр філології. Фахівець з української мови та літератури. Фахівець з української мови як іноземної	32 год.	
		Практичні, семінарські	
		32 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		26 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: <i>залік</i>	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 2 : 1,5

для заочної форми навчання –

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета спецкурсу – розкрити зміст основних понять методики викладання української мови як іноземної з метою підготувати студентів до сприйняття матеріалу наступних спецкурсів з методики викладання фонетики, лексики, граматики української мови як іноземної та різних видів мовленнєвої діяльності.

Досягнення цієї мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- ознайомити з предметом і завданнями, проблемами методики викладання української мови як іноземної;
- розкрити суть основних термінів і понять методики викладання української мови як іноземної;
- висвітлити загальнометодичні та лінгводидактичні принципи навчання української мови як іноземної;
- показати підходи до навчання мови як іноземної, методи, способи, прийоми та аспекти навчання УМІ.

Унаслідок засвоєння теоретичних основ спецкурсу з основ методики викладання української мови як іноземної студенти мають:

знати:

- мету і завдання методики викладання української мови як іноземної та її зв'язок з іншими науками;
- зміст методичної компетенції майбутніх викладачів української мови як іноземної та особливості методичної організації роботи щодо вивчення української мови в чужомовній аудиторії;
- основні поняття методики викладання української мови як іноземної (процес навчання, мета, зміст, етапи, сфери, основні засоби і форми навчання української мови як іноземної);
- особливості системної організації процесу навчання української мови як іноземної (принципи, підходи, методи, способи, прийоми, аспекти навчання).

У результаті вироблення практичних навичок роботи в чужомовній аудиторії студенти мають:

уміти:

- вибирати форми і методи навчання української мови залежно від умов навчання, зацікавленості іноземного слухача;
- використовувати різноманітні методи, способи та прийоми навчання української мови як іноземної.

Матеріал курсу „Основи методики навчання української мови як іноземної” призначений для вивчення впродовж 32 годин лекційних, 32 практичних та 26 годин самостійної роботи.

Навчальна дисципліна складається з трьох змістових модулів: **1. Теоретичні основи методики викладання української мови як іноземної. 2. Основні терміни і поняття методики викладання української мови як іноземної. 3. Системна організація процесу навчання української мови як іноземної.**

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Діагностика знань студентів здійснюється впродовж семестру з допомогою: 1) рефератів та доповідей, презентацій за ними; 2) усних відповідей на практичних заняттях; 3) письмових завдань та самостійної роботи; 4) підсумкової залікової роботи.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методики викладання української мови як іноземної.

Тема 1. Українська мова як об'єкт вивчення для іноземців в Україні та за кордоном.

Тема 2. Методика викладання української мови як іноземної як навчальна дисципліна, її предмет і завдання. Зв'язок методики викладання української мови як іноземної з іншими науками.

Проблеми методики викладання української мови як іноземної.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 2. Основні терміни і поняття методики викладання української мови як іноземної.

Тема 1. Процес навчання УМІ та його складники: а) навчальний предмет (зміст навчання); б) діяльність вчителя (процес навчання); в) діяльність учня (процес вивчення).

Тема 2. Комунікативний і мовний зміст процесу навчання УМІ. Особливості організації навчального процесу УМІ.

Тема 3. Мета процесу навчання УМІ: а) практична (комунікативна); б) освітня; в) виховна; г) розвивальна.

Тема 4. *Етапи* процесу навчання та рівні знань УМІ: А1 – початковий; А2 – базовий; В1 – рубіжний; В2 – середній; С1 – високий; С2 – досконале (вільне) володіння.

МОДУЛЬ 3

Змістовий модуль 3. *Системна організація процесу навчання української мови як іноземної.*

Тема 1. *Принципи* навчання УМІ.

Загальнодидактичні принципи та їхнє місце в системі навчання УМІ: науковості; системності та систематичності навчання; свідомості; зв'язку теорії з практикою; наступності; наочності; доступності; посиленості; індивідуалізації; творчої активності учнів; розвитку пізнавальних потреб та самостійності, міцності знань, умінь та навичок.

Частководидактичні принципи навчання української мови як іноземної:

- комунікативної спрямованості навчання;
- функціонального підходу до відбору та організації мовного матеріалу;
- тематико-ситуативного подання навчального матеріалу;
- вивчення лексики і морфології на синтаксичній основі;
- концентричного розташування навчального матеріалу та поетапності навчання;
- роздільного та взаємозв'язаного навчання видів мовленнєвої діяльності;
- опори на мовний досвід (рідна мова чи мова-посередник);
- усної основи навчання;
- інтенсифікації навчального процесу.

Тема 2. Основні *підходи* в навчанні УМІ: інтуїтивний, свідомий, комунікативно-діяльнісний.

Тема 3. Сучасні *методи* навчання УМІ.

Поняття «метод навчання», їх класифікація. Загальнодидактичні методи навчання та їх місце в системі навчання ІМ (УМІ).

Прямі методи навчання УМІ: натуральний; аудіовізуальний; аудіолінгвальний; наочно-ситуативний.

Свідомі методи навчання УМІ: граматико-перекладний; свідомо-практичний; свідомо-зіставний.

Комбіновані методи навчання УМІ: комунікативний; інтегральний; комунікативно-денотативний; активний.

Інтенсивні методи навчання УМІ: сугестивний; мовчазний; емоційно-смысловий; активізації резервних можливостей особи; сугестокібернетичний інтегральний прискореного навчання дорослих; ритмопедія, реласопедія, гіпнопедія.

Програмоване навчання УМІ.

Тема 4. *Способи* навчання УМІ: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький.

Тема 5. *Прийоми* навчання УМІ: показ, пояснення, аналогія, узагальнення, імітація, спостереження, моделювання, аналіз, зіставлення, порівняння, трансформація, конструювання, комбінування, підставляння, ознайомлення, осмислення, експеримент, контроль, самоконтроль.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методики викладання української мови як іноземної.												
Тема 1. Українська мова як об'єкт вивчення для іноземців.	10	2	2			4						
Тема 2. Методика викладання української мови як іноземної (УМІ) як навчальна дисципліна, її предмет і завдання. Зв'язок методики викладання (УМІ) з іншими науками. Проблеми методики викладання української мови як іноземної.	8	2	2			4						
Разом за змістовим модулем 1	18	4	4			8						
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Основні терміни і поняття методики викладання української мови як іноземної.												
Тема 1. Процес навчання УМІ: а) навчальний предмет (зміст навчання); б) діяльність вчителя (процес навчання); в) діяльність учня (процес вивчення). Аспекти процесу навчання УМІ.	6	2	2			2						
Тема 2. Зміст процесу навчання УМІ: а) мовний матеріал (фонетичний, лексичний, граматичний); б) мовленнєвий матеріал	10	4	4			2						

(мовленнєві зразки – типові фрази, теми і ситуації спілкування, тексти); в) знання, уміння, навички.												
Тема 3. Мета процесу навчання УМІ: а) практична (комунікативна); б) освітня; в) виховна; г) розвивальна.	6	2	2			2						
Тема 4. Етапи процесу навчання УМІ: а) початковий; б) середній; в) просунутий; г) завершальний. Рівні знань УМІ: А1 – початковий; А2 – базовий; В1 – рубіжний; В2 – середній; С1 – високий; С2 – досконале (вільне) володіння	12	4	6			2						
Разом за змістовим модулем 2	34	12	14			8						
Модуль 3												
Змістовий модуль 3. Системна організація процесу навчання української мови як іноземної.												
Тема 1. Принципи навчання УМІ. <i>Загальнодидактичні та частководидактичні</i> принципи навчання та їхнє місце в системі навчання УМІ.	8	4	2			2						
Тема 2. Основні підходи до навчання УМІ: інтуїтивний, свідомий, комунікативно-діяльнісний.	6	2	2			2						

Тема 3. Сучасні методи навчання УМІ.	10	4	4			2						
Тема 4. Способи навчання УМІ: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький.	6	2	2			2						
Тема 5. Прийоми навчання УМІ: показ, пояснення, аналогія, узагальнення, імітація, спостереження, моделювання, аналіз, зіставлення, порівняння, трансформація, конструювання, комбінування, підставляння, ознайомлення, осмислення, експеримент, контроль, самоконтроль.	10	4	4			2						
Разом за змістовим модулем 3	40	16	14			10						
Усього годин	90	32	32			26						

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Українознавчі студії для іноземців у вищих навчальних закладах України та світу.	4
2.	Авторські методи викладання ІМ (УМІ).	4
3.	Створення різних типів вправ для використання в процесі вивчення УМІ.	6
4.	Робота з програмами та підручниками з УМІ, аналіз змісту навчального матеріалу, способів та прийомів його подання.	4
5.	Лінгвістичні основи методики викладання УМІ.	4
6.	Лінгвоукраїнознавчий аспект викладання УМІ.	4
	Разом	26

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Метод спостереження, аналізу, пошуковий метод.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Участь у дискусії під час лекцій; підсумкова залікова робота; письмова реферативна робота.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЄТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Семестр 3					
Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Самостійна робота		
10	10	10	20	50	100

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Посібники з методики викладання мови як іноземної, української мови як іноземної

1. Вишневський О. І. Методика навчання іноземних мов : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Знання, 2011. 206 с.
2. Грицковян Ярослав. Методика навчання української мови та літератури : посібник для вчителів. *Metodyka nauczania języka ukraińskiego i literatury*. Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1998. 231 s.
3. Кочан І. М., Мацюк З. О., Туркевич О. В. Основи методики викладання української мови як іноземної : навч. посіб. Львів, 2022. 152 с.
4. Мацюк З.О. Методика викладання граматики української мови як іноземної. Морфологія: навч.-метод. посіб. Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2024. 296 с.
5. Методика викладання іноземних мов у вищій школі : посібник / за ред. проф. Ю. О. Жлуктенка. Київ : Вища школа, 1971. 224 с.
6. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник / кол. авторів під кер. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2002. 328 с.
7. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
8. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : підручник / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін. Київ : Академія, 2010. 327 с.
9. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: теоретичні засади : навч. посіб. у схемах і табл. для студентів ф-ту інозем. філології освітньо-кваліфікац. рівня «бакалавр» / уклад. К. М. Ружин. Запоріжжя : Вид-во ЗНУ, 2012. 115 с.
10. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підруч. для студ. вузів / С. Ю. Ніколаєва, О. Б. Бігич, Н. О. Бражник, С. В. Гапонова, Г. А. Гринюк, Т. І. Олійник, К. І. Онищенко, О. П. Петрашук, Л. А. Сажко; ред. К. І. Онищенко. Київ : Ленвіт, 1999. 319 с.
11. Соколова С. В. Методика формування граматичної компетенції з української мови як іноземної: навч.-метод. посіб. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 122 с.
12. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти : навч. посіб. Київ : ІНКОС, 2006. 248 с.
13. Seretny A., Lipińska E. *ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego*. Kraków, 2005. 332 s.

Базова

1. Бронська А. А. Формування методичної компетенції викладача української мови як іноземної (викладання граматики). *Іноземні мови*. 1997. № 4. С. 31–33.
2. Бронська А. А. Теоретичні основи базової методичної підготовки викладачів української та російської мов як іноземних : монографія. Київ : Толока, 2002. 208 с.
3. Інформаційно-довідкові матеріали щодо роботи з іноземними громадянами в галузі освіти України / М-во освіти і науки України; відпов. за вип. В.О. Лисіков. Київ: ВЦ КНТЕУ, 2001. 177 с.
4. Казачінер О. С. Авторські методики викладання іноземної мови. Харків : Вид. група «Основа», 2014. 93 с.
5. Коротун О. О. Формування комунікативної компетентності майбутніх студентів-іноземців у допрофесійній підготовці: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2012. 180 с.

6. Кудіна Т. М. Формування лексичної компетентності української мови в іноземних слухачів підготовчих відділень: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2013. 240 с.
7. Лінгводидактика слов'янських мов як феномен культури / Ред. кол. Н. Ф. Зайченко та ін. Київ, 1990.
8. Лінгводидактична організація навчального процесу з іноземних мов у вузі. Львів, 1996.
9. Мазурик Д. Способи визначення рівня володіння українською мовою як іноземною. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2006. Вип. 38. Ч. II. С. 111–115.
10. Мова як іноземна: проблеми сертифікації за європейськими стандартами: Матеріали Міжнар. наук. конф. (Львів, 23–24 квітня 2009 р.) / За ред. О. Антонів, А. Кравчук, Й. Тамбор. Львів, 2010.
11. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посіб. Київ : Ленвіт, 2008. 236 с.
12. Ніколаєва С. Ю. Практикум з методики тестування іноземної лексичної компетенції. Київ, 1996.
13. Паламар Л. М. Особливості вивчення української мови як іноземної. Проблеми вищої школи. Київ, 1972. Вип. 12. С. 97–100.
14. Присяжнюк Н. К. Проблеми викладання української мови іноземцям. Українська мова і сучасність. Київ, 1991. С. 124–130.
15. Строганова Г. Концептуальні підходи до засвоєння української мови іноземними студентами. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2008. Вип. 3. С. 173–179.
16. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах : колективна монографія / С. Ю. Ніколаєва та ін.; за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2015. 444 с.
17. Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006–2025. Вип. 1–19.
18. Туркевич О. Становлення терміносистеми методики викладання української мови як іноземної : монографія. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 220 с.
19. Туркевич О. В. Процеси засвоєння і вивчення другої та іноземної мови: унормування і гармонізація основних термінів (Processes of Acquisition a Second Language and Learning a Foreign Language: Terminology Standardisation and Harmonization). *Psycholinguistics*. Переяслав-Хмельницький, 2019. Вип 25 (2). С. 307–322. (Режим доступу: URL: <https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/525/178>).
20. Туркевич О. В. Українська мова як успадкована: її мовці та учні. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*: зб наук. праць. 2022. Вип. 16. С. 31–37.
21. Туркевич О. В. Українську мову як успадковану вивчають діти в Америці: нові підручники. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*: зб наук. праць. 2021. Вип. 15. С. 218–221.
22. Туркевич О. Українська мова як успадкована: досягнення і потреби. *Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht*. IX Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik. München, 2019. S. 192–204.
23. Українська мова як іноземна: Проблеми методики викладання: зб. матер. Міжнар. наук. конф. (Ялта, вересень 1993) Упоряд. І. Осташ, М. Гримич. Львів: Каменяр, 1994. 143 с.
24. Ушакова Н. І., Дубичинський В. В., Тростинська О. М. Концепція мовної підготовки іноземців у ВНЗ України. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти. Міжпредметні зв'язки*: зб. наук. праць. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011. Вип. 19. С. 136–146.
25. Черемних О. В. До питання вивчення української мови як іноземної. *Українська мова: Теорія і практика*: Матер. міжвуз. наук.-практ. конф. Донецьк, 1997. С. 56–58.
26. Чопик Д. Б. Навчання мови: Нарис. Мюнхен, 1976.
27. Чопик Д. Б. Навчання мови. Фонетика. Мововивчання та мовосприймання. Мюнхен – Солт Лейк Сіті, 1987.

28. Швець Г. Теорія і практика навчання української мови іноземних студентів гуманітарних спеціальностей : монографія. Київ : Фенікс, 2019. 529 с.
29. Шкандрій Б. Нарис методики викладання української мови. Лондон, 1970.
30. Hryckowian J. Jak uczyć języka ukraińskiego. Poradnik metodyczny do nauczania języka ukraińskiego w szkołach polskich. Warszawa, 1968.
31. Seretny Anna, Lipińska Ewa. ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego. – Kraków, 2005. S. 111–133.

Допоміжна

1. Антонів О. «Сонце в долонях», або перший досвід сертифікації знань з української мови як іноземної в суботній школі міста Франкфурта-на-Майні. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2021. Вип. 15. С. 40–47.
2. Антонів О., Мацюк З. Підручники та посібники з української мови як іноземної. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 18 с.
3. Бей Л. Б., Тростинська О. М. Проблеми викладання української мови різним категоріям іноземних студентів. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі: Міжпредметні зв'язки* : зб. наук. праць. Харків : Константа, 2008. Вип. 12. С. 42–49.
4. Білаш О. Розробка навчальних ресурсів українською мовою для учнів 4–6 класів: труднощі та успіхи. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2007. Вип. 2. С. 239–257.
5. Довгий І. Вивчення української мови як іноземної з використанням інтернет-технологій. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : матеріали Міжнар. наук.-метод. семінару. Львів, 2006. Вип. 1. С. 49–52.
6. Збір І. Підручник «Українська мова як іноземна (практичний курс)» для корейських студентів: принципи укладання, завдання, типи вправ. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2016. Вип. 12. С. 75–83.
7. Збір І. Український викладач і корейський студент – шлях до взаємопорозуміння та взаємодії: (методичні рекомендації). *Збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції «Українська мова у світі»*. Львів : Національний університет «Львівська політехніка», 2018. С. 104–120.
8. Зозуля І., Присяжна О., Солодар Л. Основні сучасні методи викладання української мови як іноземної (досвід викладачів кафедри мовознавства Вінницького національного технічного університету). *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2014. Вип. 9. С. 22–27.
9. Кочан І. Методи викладання мови як іноземної: екскурс в історію. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2016. Вип. 12. С. 52–61.
10. Кочан І. Методика професора Г. Лозанова у вивченні мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2015. Вип. 11. С. 3–9.
11. Кочан І. Становлення та розвиток методики викладання української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2012. Вип. 7. С. 17–24.
12. Кочан І., Мацюк З. Лінгвометодичні основи укладання підручників з української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2013. Вип. 8. С. 315–323.
13. Мазурик Д. Способи визначення рівня володіння українською мовою як іноземною. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів, 2006. Ч. II. С. 111–115.
14. Мартинишин Н. Особливості організації заняття з української мови як іноземної для дітей. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2016. Вип. 12. С. 116–120.

15. Мацюк З. Україна на шляху до сертифікації української мови як іноземної. *Мова як іноземна: проблеми сертифікації за європейськими стандартами* : матеріали Міжнар. наук. конф. м. Львів, 23–24 квіт. 2009 р. / за ред. О. Антонів, А. Кравчук, Й. Тамбор. Львів : Українська академія друкарства, 2010. С. 9–12.
16. Мацюк З., Сокіл Б. Концепція підготовки фахівців для викладання української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : матеріали Міжнар. наук.-метод. семінару. Львів, 2006. Вип. 1. С. 6–12.
17. Морська Л. І. Методична система підготовки майбутнього вчителя іноземних мов до використання інформаційних технологій у навчанні учнів : монографія. Тернопіль : ТНТУ імені Володимира Гнатюка, 2007. 243 с.
18. Ніколаєва С. Ю., Шерстюк О. М. Сучасні підходи до викладання іноземних мов. *Іноземні мови*. 2001. №1. С. 50–57.
19. Онкович Г. В. Українознавство й лінгводидактика : навч. посіб. Київ : Логос, 1997. 105 с.
20. Паламар Л. Принципи укладання підручника з української мови для іноземних студентів. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2008. Вип. 3. С. 40–47.
21. Палінська О. Корекція помилок студентів у курсі української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2011. Вип. 6. С. 204–210.
22. Палінська О. Урок української: принципи оптимізації роботи на занятті з української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2009. Вип. 4. С. 51–58.
23. Палка О. Види вправ для формування комунікативної компетенції студентів-іноземців у процесі вивчення української мови. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : матеріали Міжнар. наук.-метод. семінару. Львів, 2006. Вип. 1. С. 34–38.
24. Селіверстова Л. Лінгвістична та психологічна основа навчання української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2007. Вип. 2. С. 8–13.
25. Сокіл Б. Методи вивчення української мови як іноземної та їх характеристика. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2007. Вип. 2. С. 14–18.
26. Українська освіта й українознавчі студії за кордоном. Довідник / Уклад. А. Кендзера, Л. Лазаренко. Київ, 2001. 69 с.
27. Цуркан М. В. Теоретичні основи методичної системи навчання української мови як іноземної студентів медичних закладів вищої освіти : монографія. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т, 2020. 411 с.
28. Чумак В. В., Чумак О. Г. Українська мова як іноземна в системі кредитно-модульного навчання: магістерський рівень : навч. посіб. Умань : ПП Жовтий, 2009. 149 с.
29. Юган Н. Навчальні подкасти у процесі викладання української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : зб. наук. праць. Львів, 2021. Вип. 15. С. 188–196.
30. Bilash O. Heritage language teaching. URL: <https://sites.educ.ualberta.ca/staff/olenka.bilash/Best%20of%20Bilash/heritage.html>
31. Cameron Lynne. Teaching languages to young learners. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2001. 272 p.
32. Hryckowian J. Jak uczyć języka ukraińskiego. Poradnik metodyczny do nauczania języka ukraińskiego w szkołach polskich. Warszawa, 1968.
33. Janowska I. Podejście zadaniowe do nauczania i uczenia się języków obcych. Na przykładzie języka polskiego jako obcego. Kraków : Universitas, 2011. 440 s.
34. Valdés G. The teaching of heritage languages: an introduction for Slavic teaching professionals. *The learning and teaching of Slavic languages and cultures*. Bloomington, 2000. S. 375–403.

35. Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego : praca zbiorowa / pod red. Ewy Lipińskiej, Anny Seretny. Kraków : Wydawnictwo Universitas, 2006. 341 s.
36. Collated Representative Samples of Descriptors of Language Competences Developed for Young Learners. Volume 1: Ages 7–10. 2018. URL: <https://rm.coe.int/16808b1688>
37. Collated Representative Samples of Descriptors of Language Competences Developed for Young Learners. Aged 11–15 years. URL: <https://rm.coe.int/1680697fc9>

Словники

1. Захлюпана Н.М., Кочан І.М. Словник-довідник з методики викладання української мови. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. 250 с.
2. Aleksander Szulc Słownik dydaktyki jezykow obcych.. Warszawa, 1997. 322 с.

Навчальні плани, програми, стандарти

1. Єдина типова навчальна програма з української мови для студентів-іноземців основних факультетів нефілологічного профілю вищих навчальних закладів України III–IV рівнів акредитації; затверджено МОН України. Ч. 3 / за ред. О. М. Тростинської, Н. І. Ушакової. Київ: НТУУ «КПІ», 2009. 50 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. С. Ю. Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.
3. Загальноосвітній стандарт з української мови як іноземної (рівні: А1, А2; В 1, В 2; С1) / Уклад: Ніколаєва Н. С., Бондарєва Н. О., Дем'янюк А. А., Шевченко М. В., Овдіюк В. В., Якубовська М. Ю. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/1410876247/>.
4. Навчальні мінімуми з української та російської мов для іноземців / укл. Н. Ф. Зайченко, С. А. Воробйова. Київ : ІСДО, 1995. 198 с.
5. Навчальні плани та програми (довузівська підготовка іноземних громадян) / [укл. : Л. Г. Новицька, О. Ф. Гудзенко, М. І. Дудка та ін]. Київ: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2003. Ч. 1. (Українська мова, Основи економіки, Біологія. Основи економічної та соціальної географії світу). 56 с.
6. Навчальні програми та методичні рекомендації до дисциплін спеціалізації «Українська мова як іноземна» / Київ нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філології, каф. укр. та рос. мов як іноземних; авт. В.І. Невоїт, Г.Д. Швець, М. В. Шевченко та ін. Київ: Четверта хвиля, 2015. 208 с.
7. Програми з української мови як іноземної (рівні А1–С1) / Н. С. Ніколаєва та ін.; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології, Кафедра укр. та рос. мов як іноземних. Київ : Четверта хвиля, 2015. 207 с.
8. Робоча навчальна програма дисципліни «Українська мова як іноземна» / [укл. Я. С. Гладир]. Кривий Ріг: ДВНЗ «КНУ», 2012. 20 с.
9. Стандарт державної мови. Українська мова як іноземна. Рівні загального володіння А1 – С2. Видання офіційне / Олександра Антонів, Олена Синчак, Галина Бойко. Київ : Національна комісія зі стандартів державної мови, 2024. 139 с.
10. Стандартизовані вимоги. Рівні володіння українською мовою як іноземною А1–С2. Зразки сертифікаційних завдань / укл. Галина Бойко, Данута Мазурик, Олександра Антонів, Олена Синчак. Київ : Інкос, 2020. 186 с.
11. Levchuk P. Program nauczania języka ukraińskiego jako drugiego języka obcego w szkole podstawowej. Kraków: Wydawnictwo Księgarnia Akademicka, 2025. 75 s.;
12. Levchuk P. Program nauczania języka ukraińskiego jako drugiego języka obcego w liceum ogólnokształcącym. Kraków: Wydawnictwo Księgarnia Akademicka, 2025. 79 s.

Тематика рефератів

зі спецкурсу «Основи методики викладання української мови як іноземної»
для студентів 2 курсу філологічного факультету

1. Українознавчі студії у вищих навчальних закладах Польщі.
2. Українознавчі студії у вищих навчальних закладах краї Західної Європи (Австрія, Німеччина, Італія, Болгарія, Хорватія, Сербія, Франція).
3. Українознавчі студії у вищих навчальних закладах країн Південної Америки (Аргентина, Бразилія, Парагвай).
4. Українознавчі студії у вищих навчальних закладах Канади.
5. Українознавчі студії у вищих навчальних закладах Південної Кореї.
6. Українознавчі студії у вищих навчальних закладах Китаю.
7. Українознавчі студії у вищих навчальних закладах США.
8. Українознавчі студії у вищих навчальних закладах країн Північної Європи (Данія, Норвегія, Швеція, Фінляндія).
9. Зв'язок методики викладання української мови як іноземної з лінгвістичними дисциплінами.
10. Зв'язок методики викладання української мови як іноземної з педагогікою.
11. Психологія навчання мови як іноземної (української мови як іноземної).
12. Проблеми методики викладання української мови як іноземної на сучасному етапі.
13. Еволюція мети навчання української мови як іноземної за кордоном.
14. Діяльність вчителя (процес навчання) як складник процесу навчання української мови як іноземної.
15. Діяльність учня (процес вивчення) як складник процесу навчання української мови як іноземної.
16. Знання, уміння, навички як компоненти змісту навчання української мови як іноземної.
17. Теми і ситуації спілкування як мовленнєвий матеріал змісту навчання української мови як іноземної.
18. Особливості початкового етапу навчання української мови як іноземної.
19. Особливості основного етапу навчання української мови як іноземної.
20. Особливості завершального етапу навчання української мови як іноземної.
21. Рівні знань української мови як іноземної.
22. Проблеми сертифікації знань української мови як іноземної.
23. Сфери навчання української мови як іноземної.
24. Прямі методи навчання української мови як іноземної.
25. Свідомі методи навчання української мови як іноземної.
26. Інтенсивні методи навчання української мови як іноземної.